

Yleistä

- edunvalvontavaltuutukset lisääntyneet
- DVV:llä Omissa käsissä -kampanja
- valtakirjoja vahvistettiin 7821 vuonna 2022
- lainsäädäntöuudistus tulossa – oikeusministeriö asettanut viime marraskuussa työryhmän edunvalvontavaltuutuksesta annetun lain uudistamiseksi
- ongelmat lisääntyneet – valvonnan puute – väärinkäytöstilanteet
- ongelmana myös DVV:n pitkät käsittelyajat

- Valtakirjan sisällöstä
 - varavaltuutettu
 - edelleen usein ei määrätty lainkaan tai se on juuri puoliso tai lapsi
 - pitäisi olla ulkopuolinen henkilö, joka ei olisi esteellinen edustamaan esim. perinnönjaossa
 - asianajaja – lakimies – joku muu, joka on samalla toiminut todistajana
→ esteellisyys
 - mistä pitää määrätä erikseen
 - kiinteän omaisuuden myyminen
 - lahjat
 - oikeus luopua tasingosta
 - oikeus luopua lesken hallintaoikeudesta osittain tai kokonaan korvauksetta tai korvausta vastaan valtuutetun parhaaksi katsomalla tavalla
 - oikeus luopua testamentilla saadusta hallintaoikeudesta osittain tai kokonaan
 - oikeus ottaa testamentti vastaan vain osittain tai ottaa vastaan vain hallintaoikeus omistusoikeuden sijaan
 - määräys salassapidosta
 - valtuutettu lain nojalla salassapitovelvollinen terveydentilaan liittyvissä asioissa
 - johtaa ongelmallisiin tilanteisiin, jossa valtuutetulla salassapito muihin perheenjäseniin nähden
 - Lisäksi haluan, että puolisoni ja lapseni saavat tietoonsa tasapuolisesti minua koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka liittyvät terveyden- ja sairaan hoitooni. Tämä tietojensaantioikeuden antaminen on potilaslaissa tarkoitettu yksilöity suostumus potilastietojen luovuttamiseen läheisilleni.
 - toimiohjeet kannattaa kirjata erilliselle liitteelle
 - tilintekovelvollisuus
 - usein kirjattu, että ei ole tilintekovelvollisuutta
 - mahdollistaa väärinkäytökset
 - valtuutettu puoliso – ei tilintekovelvollisuutta
 - valtuutettu lapsi, useita sisaruksia, sisaruksille tilintekovelvollisuus pyydettyäessä

- kun epäily väärinkäytöstilanteesta, voidaan pyytää tiliä ja mikäli valtuutettu ei näin toimi, voidaan tehdä DVV:lle ilmoitus / kantelu – DVV tulisi ryhtyä toimenpiteisiin
- Valvonnan ongelmat
 - valtuutuksen vahvistaminen
 - vahvistetaan, kun minimimuoto täyttyy
 - ongelmiin ei puututa, vaikka niitä havaitaan
 - EVVL 24 §:n 2 momentti
 - valtuutusta ei saa vahvistaa, jos on aihetta epäillä, että valtuutettu on kykenemätön tai sopimaton toimimaan valtuutettuna
 - HE 52/2006:
 - > itse valittu, lähtökohtaisesti sopiva, itsemääräämisoikeus
 - > kykenemätön: valtuutetulle määrätty edunvalvoja
 - > sopimaton: tuomittu kavalluksesta, luottamusaseman väärinkäytöstä tai muusta sen kaltaisesta rikoksesta
 - katsottu kykeneväksi ja sopivaksi, vaikka esitetty vahvaa asiakirjaselvitystä jo tapahtuneista väärinkäytöstilanteista
 - DVV:llä hyvin vähän mahdollisuuksia puuttua
 - KHO 2023:105
 - kantelu / ilmoitus valtuutetusta
 - HolTL 91 §:n mukaan kuka tahansa voi pyytää selvitettäväksi valtuutetun toimintaa ja kannella siitä.
 - Ryhdytäänkö toimenpiteisiin?
 - vähintään pitää olla rikosilmoitus tehtynä ja poliisin on pitänyt aloittaa tutkinta